

POHOD

Kdor kupuje domače blago,
zmanjšuje brezposelnost in
bedo!

Letna naročnina znaša Din 40.—. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 3/I. Račun pri Poštni hranilnici št. 16.160. Rokopisov ne vračamo! Telefon št. 21-09.

V Ljubljani, dne 12. maja 1934.

Štev. 19 — Leto III.

IZHAJA VSAKO SOBOTO

Niso bili sprejeti

Kratko poročilo v listih, naglo prečitano, naglo pozabljeno je javilo celemu svetu, zlasti pa nam Jugoslovancem, da avstrijski kancler dr. Dollfuss ni hotel sprejeti zastopnikov koroških Slovencev. Kaj pa je vendar na tem, si misli naša nacionalno tako malo zavedna in prebujena javnost, ali sprejme mali Dollfuss naše koroške brate ali ne? Drugi pravijo zopet: Prav se jim godi, čemu so se pa javili, ostali bi bili doma in ne bi bili doživeli blamaže!

Mi pa ne moremo preko tega. Nismo pisali o tem prvi trenutek, v hipu prvega razburjenja. Mirno in trezno hočemo obravnavati ta na videz morda malenkosten dogodek, ki pa znači v resnici zasmehovanje mednarodnih pogodb s strani male, poražene Avstrije in njenega kanclerja, za nas Jugoslovane pa udarec v obraz, ki ga ne smemo in tudi nečemo preboleti mirno in brez reakcije, kot smo jih že toliko!

Mednarodne pogodbe! Ž njimi se ne bomo bavili, saj vemo, da je največji revež in bedak oni, ki se jih drži. Med te bedake spadamo, žal, mi Jugoslovani, ki postavljamo celo sami pike in vejice v mednarodne pogodbe, da preciziramo njihovo namitak že dovolj neugodno vsebino še bolj v našo škodo. Kaj hočemo, mednarodni obzirni so oni prokleti jez, preko katerega ne moremo, če nečemo biti Balkanci. Tega pa nečemo, ko se nam tako lepo poda zapadnjaški cilindri kot znak zapadne kulture in miselnosti. Da bi bila morda hvaležnejša in komednejša naša šubara, kaj za to! Kdo jo bo pa nosil, ko pa ni priznana v Rimu, Parizu in Londonu!

Ubogi naši Korošci, uboga naša Koroška, koliko se je že pisalo o vas, koliko lepih govorov in navdušenih besed je bilo že izgovorjenih v vašo čast in slavo, kolikokrat smo se že razjokali ob divnih akordih koroške narodne Gor čez izaro! Žal, da nimajo naši Korošci ničesar od naše solzavosti, vsaj dobrega ne! Prej obratno! Po prevratu so Nemci južno Drave in ob Dravi pričakovali vsak hip naših vojakov in pripravljeni so bili izročiti jim oblast brez vsakega odpora. Naših čet ni bilo, ko se je pa vsem tako strašno mudilo domov in smo imeli tako sposobno Narodno vladu, da je mislila z rožnim vencem kolikariti meje naši mladi nacionalni državi! Ko ni bilo naših čet, so se pojavile avstrijske. Nemci so dobili pogum in kmalu je odmevala vsa Koroška znanega kričanja »Horruck über den Loibl!« In ta horuk je bil proketo resno mišljen, sledila so mu dejanja, ki za nas niso bila ravno prijetna. To tem manj, ker se je našlo le nekaj mladenčevskih študentov, ki so šli na mejo in prepričali, da Nemci niso prišli celo in skozi tunel. Kje so bili takrat oni veliki borci, ki danes toliko kriče o svojih ogromnih zaslugah in žrtvah, pa so takrat mirno sedeli za pečjo in uganjali visoko domačo politiko.

Pa pustimo to, prišlo je do plebiscita, ki smo ga mi Slovenci zgubili na tako strahovito bedast in otročji način, da smo se dolgo dobo let onemogočili kot upravičeni vredni element v vodstvu zunanje politike naše države. Kot vedno prej, smo tudi sedaj hitro preboleti prvega mačka in iskali ter seveda tudi našli krivce povsod drugje, samo doma ne. Predvsem pa: Nemci in Italijani so postopali nekulturno in zahrbtno, bili smo ogoljufani, protestiramo in kričimo, prirejammo žalne in protestne manifestacije, samo da bomo potlačili. Bog pač ni dal, bo že bolje in vse bo še enkrat našel! Žal so šli dogodki svojo pot in danes že lahko vidimo konec te poti, če samo primerjamo razmere, v katerih žive naši koroški bratje pod Avstrijo z razmerami, v katerih žive Nemci v naši državi in celo v naši banovini.

Mislím, da o razmerah na Koroškem ni treba mnogo pisati. Slovenci nimajo šol, nemški škofje jim pošiljajo nemške duhovnike in Slovenec gine počasi v nemškem morju. Če so metode nekoliko lepše, se pa vrši proces vendarle točno tako, kot v Julijski Benečiji. Naši Nemci pa žive kot v raju in se jim godi bolje kot se jim je

godilo pod avstrijskim cesarjem? Ali je sploh treba dokazov?

Pojdite v Maribor in čuli boste na cestah in v javnih lokalih toliko nemščine, da se nehoti vprašate, če je to res obmejno mesto one nacionalne države, ki bi morala čuvati svoje meje kot punčico svojega očesa. Pa ne govore nemški samo Nemci, kaj še! Naši ljudje so srečni, če lahko dokažejo svojo visoko kulturo z brbljanjem v blaženi nemščini, celo taki, ki nosijo na prsih značke nacionalnih organizacij ter se štejejo med navdušene in zavedne Jugoslovane. Pojdite v mesta in trge bivše Spodnje Štajerske in čitajte pristna domača imena, pisana na uprav izdajajoč in ponižujoč način. Mala uredba bi zadoščala, zlasti v prvih časih, pa bi bili zginili vsi ti svinjski madeži, ki strahotno kvarijo, sicer tako lepo lice teh naših krajev. Toda, do danes ni bilo nikogar, ki bi spodenel bedasti, za lase privlečen izgovor na krstne liste in rešil naše nezavedne bedake neprijetne dolžnosti, da dobe krče v svoje prste, kadar pišejo svoja lepa slovenska imena na način spakedrank po tujcih. Pa če bi bilo samo to! Vprašanje manjšinskih šol je pojav, ki kaže vso našo nezrelost in brezmiselnost. Izdan je bil zakon, pa ti pride posebna uredba, strogo zaupna, ki jo imajo predstavniki Kulturbunda prej v rokah kot naši ljudje. In začel se je lov za »nemškimi« otroki. Če jih ni, se jih pač naredi in tako doživljamo še v letu 1934 sramoto, da hodijo slovenski otroci slovenskih staršev v nemške, manjšinske šole!

Imamo dobre učitelje, ki se zavedajo svoje nacionalne dolžnosti in skušajo preprečiti to sramoto. Vprašajte jih, kakšno hvaležnost žanjejo. Koliko jih je bilo predstavljenih, koliko jih je moralo umolkneti, če niso hoteli v hribe — vse to na zahtevo eksponentov Svabskega Kulturbunda, ki ima brez dvoma več upliva v naši državi kot bi ga mogel imeti kjerkoli drugje, makar v Avstriji ali Nemčiji. Po čigavi zaslugi?

Te so vsega krivce. Ko je bilo 8. 9. 1933 v Ptuj po mazanih nekaj nemških spakedrank a la Schoschteritsch, se je takoj oglašil političen velmož in se zgražal nad tem »sramotnim« postopanjem, čes, pustite Nemce v miru, Ni čuda, če imamo še danes občine, kjer odločuje in vlada po mili volji Nemec ali nemčur in drži kot industrijalec ali trgovec v svojih krempljih našega malega, gmotno odvisnega človeka. Ta se mu klanja, ker je od njega odvisen, naša takozvana inteligenca pa je vsa srečna, če sme sesti kedaj za mogočevno mizo ali pa priti celo v upravni svet njegovega podjetja! Sužnji smo bili, smo in še dolgo bomo, če ne bo zavel prav v kratkem oster veter, ki bo odpihal vse take pojave.

Se par besed o kočevskem otoku! Danes je država v državi in pritirali smo po lastni pameti tako daleč, da so danes Slovenci le še otočki v kočevskem morju!

Seveda čujete tudi druge glasove, zlasti one, ki so navdušeni, če reče kočevski Nemec: »Ich bin auch ein Sokol!« in se prav nič ne razburja, če se glasi na sokolskih prireditvah kočevska nemščina. Pa tudi ne vidijo nič posebnega v tem, če je večina enega ali drugega odbora Jadranske straže nemška, očitno vsled pričrpanja, da so bili in bodo Nemci dobri čuvarji jugoslovanske Adrije. Šolstvo kaže nemško prepotenco, kot je ni bilo niti pod bivšo Avstrijo, vsaka nemška želja se izpolni in boljše je za našega človeka, če se radi tega ne zgraža preveč, vsaj javno ne!

Škarje in sukno smo imeli v svojih rokah, pa jih nismo znali uporabljati in jih ne znamo niti danes. Ali jih bomo znali sploh kdaj? Pod temi razmerami in sedanji voditelji prav gotovo ne. Danes odločajo zgolj lokalni faktorji, ki obravnavajo te tako važne nacionalne probleme s stališča svojih osebnih, zlasti političnih ambicij in interesov. Našim Nemcem sploh ni treba prositi za sprejem pri naših jugoslovanskih velemožeh, kajti ti prihajajo sami k njim in so srečni, če čujejo par

Pevski zbor članov NO v Bočni

Pevski zbor članov Viteške sekcije NO Bočna, ki je pod vodstvom domače učiteljice gđe. Majerholdove priredil lepo uspehi koncert v nedeljo 6. maja ob priliki ustanovnega občnega zbora Narodne Odrbane v Gornjem gradu.

lepih fraz o državotvornosti nemškega življa, čeprav urezava isti življ kljukaste križe v drevje okoli Kočevja, kdaj bomo mi rekli našim Nemcem, da nas ni doma in da jih ne moremo sprejeti, kdaj bomo prisilili svoje predstavnike, da bodo izpustili iz svojih osebnih računov postavko nemških kroglic in bodo iskali svojo čast in svoj ponos le v tem, da bodo zreducirali naše Nemce na onj mali drobec, ki ga bodo dejansko tvorili, čim se jih počene v okvir mednarodnih pogodb in čim se našemu jugoslovanskemu narodu v mejah lastne države in na lastni grudi pomore do one veljave in pomembnosti, ki jo mora imeti, če hoče predstavljati res polnovreden in vsled tega tudi od tujcev respektiran državen narod.

Dollfuss docet! Posnemajmo njegov

vzglede in prav lahek nam bo zagovor, ko se bodo pritoževali naši Nemci. Gospodje dr. Kraft, dr. Hans Arko, Woschnagg in drugi, pritožite se pri gospodu Dollfussu, kadar Vam ne bo prav in recite mu, da se je tudi Jugoslovancem enkrat naveličal svoje dosedanje nečastne uslužnosti in ponižnosti. Mi Vas nismo sprejemali, ni Vam bilo treba hoditi k nam. Saj smo hodili k Vam mi! Pa bo postalo drugače, kajti sicer bo vzel vrag naše koroške brate. In Vi, gospodje Nemci, jih boste morali zaščititi, samo s to vizitko boste lahko našli odprta vrata pri nas. Če se pa kdo od naših lastnih velemož ne bo držal tega principa in bo sprejemal Nemce brez te vizitke, temu bo treba preskrbeti lepo jugoslovansko vizitko s pristavkom n. r.

I. C.

Vzgoja današnje mladine

Često se piše v naši javnosti o vzgoji mladine. Nekateri jo napadajo in trdijo, da je daleč izpod nivoja predvojne mladine, da je popolnoma pod uplivom sportne manije ter da misli samo na osebno uživanje. Drugi zopet so jo hvalili in šli preko vseh napak ter še sami dajali inicijative za čim večjo ljubezen do športa. Resnica bo vsekakor na sredi, kajti prvi kakor drugi pretiravajo v svojih trditvah.

Šport je potreben za telesni razvoj mladine, toda šport ne sme biti življenski smoter in da se radi udeleževanja in tekmovalstva izogne oni višji ideal — delo za kulturno izobraževanje in vzgajanje. Kdor je hladno in objektivno opazoval nogometne tekme, ta ni mogel odobravati one brezsmiselne pretirane navdušenosti za eno ali drugo stran. Ali je mogoče to sport, če se n. pr. nekaj sportnikov, ki so že iz popolnoma drugih namenov postali profesionalci, podi po polju, a vsi ostali v tem uživajo, drhtijo v razburjenju, samo da zadostijo svojim instinktom.

Od nekod je prišlo v navado, da je nogomet sredstvo za reprezentiranje države. Če nima država nič boljšega za reprezentiranje, če se o njej ne ve po svetu o njenem kulturnem, političnem in gospodarskem življenju, potem je sport vsekar preslab faktor, da bi taki državi prinesel ugled in reklamo.

Nogomet, ki se igra na tak način, je zlo vsega sveta in je bolezen, ki ima težke posledice. V mladini negativne sposobnosti in jo oddaljuje od pravega smotra, za katerega naj bi se udeleževal.

Če samo prisluškujemo razgovorom mladine, se bomo prepričali, da je tema teh razgovorov nogomet, le redko je predmet njihovih debat kaka resnejša ali važnejša stvar. Radi tega pešajo uspehi v šoli ali prav radi tega je pravega sporta tako malo.

Vsak mesec se izdajo težki milijoni za nogometne tekme. Na dovoljene in ne-

dovoljene načine se praznijo žepi roditeljev in se zbira za to denar za tekme, dočim ostane marsikatera plemenita akcija brez uspeha in odziva javnosti. Podobno je tudi pri starejših moških in ženah, kateri se podobno otrokom producirajo na igriščih, skačejo po klopih, podirajo vse okoli sebe, da zadovoljijo svoji strasti. Vse te množice, ki mečejo denar za take stvari, nimajo s sportom ničesar skupnega.

V obrambo tega pa stavljajo nekateri ugovore in vprašanja: kaj naj dela mladina, če ne bo hodila na tekme, ki se vrše na polju in v čistem zraku? To vprašanje ni več zdrave narave, marveč je že znak dekadence in nihče si ne bo upal še dalje to trditi, če ga povedemo drugam, kjer je res narava in zrak.

Nasprotnikom današnjega sporta se pa zopet očita, da so že pozabili na dobo svoje mladosti. Zopet neumestni ugovori. Tudi takrat je bil sport: tek, skakanje, metanje bremen, vežbe na orodjih itd., toda takrat ni obstajala nobena temovadna organizacija, ni bilo tekmovalstva, telo se je razvijalo za posebno vrsto igre in je po končanem sportnem udeleževanju odšel na svoje delo in ni mislil na zmago ali poraz. V takem sportu so se udeleževali vsi in nihče ne more trditi, da je bil slab. Nasprotno, takrat je bil sport zastoj, udeleževali so se vsi in zdravstveno stanje je bilo boljše kakor danes.

Priporočljivo je, da postopno vrnemo k staremu načinu, da se obnovijo stari sporti in nekdane lepe tradicije. V tej smeri naj bi delovala šola in sokolska organizacija. Ti dve instituciji lahko mnogo naredita, ako delujeta smotreno in obzirno. Uspeh pa bo dosežen le tedaj, če se opusti današnji način sporta. Čas je, da se mladino dovede do pravega pojmovanja sporta in da se v njej razvija spoznanje, da je sport samo sredstvo za pametno telesno razvijanje, a nikakor ne tudi življenski smoter; da vadimo telo radi zdravja, a ne radi kakršnihkoli tekem;

da je tedaj kulturno, vzporedno razvijanje moralnih in telesnih sil, glavni namen sporta.

Vzgoja, ki je danes usmerjena poglavito v sport, se mora čimbolj razširiti in obsejati vse ono, kar bo vzgojilo mladino v dobre in kulturne državljane. Smoter sokolske organizacije ni samo telesni, temveč tudi duhovni razvoj. Dolžnost te organizacije je, da posveti mnogo pažnje vedenju svojih članov tudi izven telovadnice, na ulici. Isto dolžnost ima tudi šola, ki je še v tesnejšem stiku z deco kot sokolske organizacije.

Pri otrocih je opaziti mnogo slabih dejanj. Obnašanje dijakov na ulici človeka zaskrbi. Nedostojnost, grdo govorjenje in povzročanje škode, so vsakdanji pojavi. O otrocih izven šole in doma nihče ne vodi računa.

Prišli smo daleč od tega, da bi vodili račune o mladini in njenem delovanju izven doma in šole. Mladina je postala brezobzirna. Samo par primerov. Pred kavarno Bajloni je mal prostor zasajen s travo. Po tem prostoru se odrasla mladina valja in skače. Ko jo je nekoč nek star gospod pozval naj se umakne s tega kraja, ker njihovo početje ni bilo lepo, ga je ta napadla s sirovimi besedami. V tem se je posebno odlikoval nek mal deček, ki je z nekim zanosom povedal, da je dijak II. r. gimnazije.

Po ulici Kralja Petra so šli trije dijaki srednješolci in na vsa usta zvižgali. Ko jih je nek gospod opomnil, so ga imenovali tepea in zbežali. Stari gospod je bil zaprepačen in govoril mu ne bo prišlo več na misel, da bi še kdaj koga opozarjal na dostojnost.

Toda čemu naštevati, ko srečamo na vsakem koraku zapuščene in razvajene

otroke in mladeniče, katerih vedenje ni baš simpatično.

Grešili bi, če bi vso krivdo zvrčali na mladino. V 90% slučajev pade krivda na nas starejše: starše, profesorje in delodajalce. Če hočemo biti iskreni in nepristranski, moramo na podlagi spoznavanja samega sebe uvideti in spoznati, da smo krivi največ mi sami. Kaj vse bi se dalo reči šele o filmih in tisku, ki draži otrokovo domišljijo in ga dovede na nepravo pot?

Vidimo, da je stanje mladine nevzdržno, a zdravilo je v nas samih. Ako dom mnogokrat ne more nuditi dobre vzgoje, more to šola, sokolska telovadnica, humane in kulturne ustanove, če delajo z iskreno voljo in največjo sredstva, da se pažnja usmeri v pravo smer. Najti za te sredstva ni težko.

V mladini se odraža odtis vseh nas in časa, v katerem živi. Življenjske prilike so danes težke; treba je mnogo moralne moči ter častno prenašati vse skrbi. No silo je treba uliti tudi mladini in jo pripraviti na delo v vseh smereh javnega življenja. To se ne bo dalo doseči, če bomo hodili še po stari poti.

Splošni interes zahteva, da se posveti vzgoji mladine več pažljivosti kot dosedaj. Mestni otroci so izpostavljeni različnim vplivom in priče mnogim dejanjem. Medtem, ko se predpostavljajo, da morajo biti mestni otroci vzgled ostalim. Žal, ni tako.

Z malo večjo ljubeznijo do mladine in z ozirom na bodočnost, se lahko mnogo stori, da se bo dvignil njen nivo tako, da bo pripravljena moralno močna in sposobna sprejeti teže državnih in ostalih običajnih poslov. Tako bo lahko ohranila in izboljšala delo svojih prednikov in ga preдалa naslednikom.

Italijanski milijoni jugoslovenskim „ustašama“

(Konec.)

Sad je svakome poznato in dokazano da ove bande izdržavaju i stalno šalju protiv naše države izvesne centrale u inostranstvu u Italiji, Madijskoj i Austriji. — Kako se to slaže sa politikom koja se zvanično propoveda iz Pešte, Beča i Rima; kako se mogu istovremeno na jednoj strani sastavljati Rimski Protokoli i pozivati države Male Antante na saradnju, a na drugoj strani izradivati bombe i paklene mašine i s njima slati zločinački elementi u našu zemlju ne štedeći ni samoga našega Kralja. Mussolini je u svome nedavnom senzacionalnom govoru ukazao takođe na korektne odnose prema našoj zemlji, pa je izrazio još i želju i nadu da će se ovi odnosi još i dalje sve više poboljšavati. Pa bilo bi valjda krajnje vreme da Duće izda naređenja u tom smislu. Pa valjda je i Dućeju jasno da terorističke metode i terorističke organizacije moraju da iščeznu, ako u srednjoj Evropi treba da se stvori bolja atmosfera. Kolika ironija u saopštenju da su Rimski Protokoli pripreme za dalje razvijanje odnosa među dunavskim zemljama i da se u budućnosti računa sa užom kooperacijom Male Antante, odnosno Kraljevine Jugoslavije. Pitanje je da li delatnost elemenata koji pomažu naše teroriste ne bi mogla da ugrozi ove ciljeve rimske politike Protokola?

Što se tiče pitanja italijanske štampe, kakav značaj ima pokret emigranata za budućnost one države iz koje potiču njegovi članovi? Odgovor ne treba da traži italijan-

ska štampa od nas. Njega će dati njega sopstvena emigracija a može da ga nađe i u sličnim situacijama istorije Evrope. Mi Italijanima možemo da odgovorimo ovo: svaki istorijski proces, kao što je ujedinjenje naroda, koji do 1918 godine nije bio jedinstven, nije kao nigde u Evropi tekao potpuno glatko. Bilo je naroda koji su oko toga vodili ratove kao italijanski narod, i to ne samo ratove sa svojim ognjateljima, nego i ratove neposredno u svom narodnom telu. Koliko su samo takvih ratova vodili Nemci i drugi narodi dok su se ujedinili? Pa zar je italijansko nacionalno ujedinjenje išlo glatko?

Zato ako i ima koja poteškoća za naše duhovno ujedinjenje, to su simptomi, koji prate sve velike istorijske progrese svuda i u svako doba. Ovaj pokret »ustaša« koji se podržava na teritoriji Italije a iz koga su izašla i ona tri zlikovca, računali su sa tim, da će država, protiv koji idu biti unutra sve slabija, dok se jedanput ne stvori takova situacija, kada će moći da istupaju kao organ unutrašnje revolucije. Istorija naše države ne pokazuje ničim, da se nade ljudi koji ovaj pokret vode, zasnivaju na nečem pozitivnom. Pa ako naša država prolazi kroz neku krizu, ta kriza nije ni ukoliko teža od sličnih kriza u istoriji drugih naroda a naročito italijanskog naroda. Naravno da je naročit slučaj u formiranju jednog naroda kad netko spolja hoće sličnu situaciju da stvori, da hoće da izazove raspadanje države i da vrpuje elemente koji bi hteli da se angažuju u ovakvom poslu. Ljudi se može naći za sve, pa i za

ovakvu podmuklu stvar. Konsolidaciji svake države danas postavljaju se na put teške smetnje, od kojih je na prvome mestu ekonomska kriza. Ali od ovih teškoća neće imati ništa ljudi koji na tuđoj zemlji uzaludno iščekuju unutrašnje rastrojstvo, kao Italijani u Jugoslaviji. Za ovo je naš narod i suviše svestan.

Pitam se dokle ćemo da podnosimo čuteći vivisekciju našem ponosu i dostojanstvu, svesti i zdravog razuma. Zar čutati i onda kad se radi o glavi našega Kralja? Zar pod-

Poglejmo resnici v obraz

Tolikokrat čujemo, da se pri nas industriji pogoduje preveć in da se ji daje preveć zaštite ali kar naravnost potuho. Priznati moramo, da tu res ni vse v redu, toda so stvari take, da ni na mestu kar vprek zabavljati na industrijo.

Posebno pa moramo ločiti ono industrijo, ki je res naša, katera je lastnina naših ljudi in od tiste, ki je v rokah tujcev.

Brez dvoma nam je razvoj naše nacionalne industrije prepotreben, braniti pa se tudi ne smemo in ne maramo prihoda zmernega tujega kapitala, ker je našega nacionalnega kapitala še vedno premalo. Tudi več reda in kontrole bi bilo treba unesti v to stvar. Vsa industrija, posebno pa tuja, ne sme nositi neomejen profit tujcu, nego mora služiti tudi našim nacionalnim koristim. Tuji kapital bo prihajal k nam le, če se mu nudi boljša in gotovejša zaposlitev kod druge. V tem si moramo biti na jasnem. Dovoljevati pa ne smemo, da bi tuji kapital prihajal samo zato, da bi brezobzirno izkoristil konjunkturo, da bi izmogl naš delovni trg in porabnika ter dušil našo nacionalno, še premalo krepko industrijo.

Od stanja in sposobnosti industrije je vendar kakor povsod, tako tudi pri nas odvisen delovni zaslužek in nabavljajne ugodnosti velikega dela prebivalstva. Odvisno pa je od stanja in sposobnosti industrije tudi kretanje celotnega našega narodnega gospodarstva. Čim več industrijskih dobrin smo prisiljeni uvažati iz tujine, tem bolj smo tudi prisiljeni izvažati naše kmetijske i. dr. pridelke, da dobimo denarja za plačevanje v inozemstvu nabavljenih industrijskih dobrin. Če je v državi malo industrije, je tudi konsum kmetijskih dobrin v državi sami dokaj manjši kot bi bil, če bi naše množice našle zaposlitve in zaslužka v industriji. Kakor se industrijske države v svojih samopreskrbnih (avtarkijskih) stremljenjih napenjajo, da bi si potom domačega kmetijstva preskrbele vsega, kar potrebujejo, da se odkrižajo potrebe uvoza kmetijskih dobrin, tako pa mora naša agrarna država stremeti za tem, da se čimbolj preskrbuje prebivalstvo z doma ustvarjenimi industrijskimi pridelki, dalje, da ta industrija nudi zaslužka državljanom in jim ustvarja možnost, da porabijo tudi več naših kmetijskih dobrin, da se torej za nje poveča naš domači trg in da bi se, sedaj, ko je za uspešen izvoz kmetijskih pridelkov tudi pod ceno vedno manj izgledov, da bi se torej potreba izvoza v dveh smereh zmanjšala; to je: ker bi bilo treba manj uvažati industrijskih stvari, bi se zniževala tudi potreba našega plačevanja inozemstvu, obenem pa bi z večjim zaslužkom naše domače industrijsko prebivalstvo lahko več

mukli plan sa onom trojicom zlikovaca da prode uz šutnju naše štampe i letimičan svrt u listovima.

Zar svakome nije jasno da su Italijani povredili Londonsku definiciju napadača. Dokle ćemo da gledamo skrštenih ruku da nam naši susedi kopaju raku pomoću naših izroda? Zar nije jasno: da destruktivne akcije emigracije predstavljaju delo agresije s obzirom na činjenicu da se izbeglice nalaze u drugoj državi odakle prelaze granicu sa namerom da vrše naprijateljska dela. V.

plačalo in porabila naših kmetijskih pridelkov.

Za tem moramo nujno stremeti in ta zavest mora preiti tudi v narod, posebno pa med kmetovalce, ki vprašanje industrije gledajo s svojega posebnega, zgrešenega stališča. Nedavno sem čital v »Pohodu« izjavo izobraženjšega kmeta, da je naša domača, nacionalna industrija po vojni imela dovolj časa in zaštite, da bi se bila vzposobila in postala konkurenčna drugi, močnejši, tuji industriji. Ako dotlej tega ni zmogla, piše ta mož, da potem nima pravice obstoja in naj jo menda potem vrag vzame. Ali se zaveda, kaj je rekel? Ali ne uvidi, da žaga vejo pod seboj? Kaj pa naj bi potem obratno rekel industrijalec o našem kmetijstvu? Ne mogel bi reči drugega kot, da ako naše kmetijstvo v stoletjih ni našlo časa in kljub vsi zaštiti in pospeševanju ni uspelo, svoje produkcije vsaj za svetovni trg napraviti za kakovostno in konkurenčno proizvodnji drugih narodov in da dokler naše kmetijstvo kljub carinski zaštiti ne more ubraniti takemu blagu, kakor se tudi pri nas prideluje, da ne bi vsled svoje veliko večje kakovostnosti celo na našem trgu izpodrivalo naših kmetijskih pridelkov — naj ga tudi vrag vzame, da torej odprimo meje tuji pšenici, tujemu sadju, tujemu vinu, tujemu lesu, tujemu mesu itd., naše dobrine pa naj segnijo neoprodane. Seveda bi kaj takega mogel reči samo čisto enostransko gledajoč, nerazumen industrijalec, ki ne bi znal tako daleč misliti, da bi vedel, da z uničenjem našega kmetijstva propade tudi industrija.

Kakšen kaos in kakšna sebičnost in tudi kakšno neznanje je v takih mišljenjih! In ljudje s takimi ozkimi, primitivnimi pogledi, navadno sodelujejo ne samo v raznih ožjih podvigih za izboljšanje narodne blaginje, oni so dostikrat celo važni ali odločilni činitelji pri reševanju javnih, narod kot celoto zadevajajočih vprašanjih.

Čisto brez potrebe je narod kot celota v sedanjem tako mizernem položaju. Krivdo na tem nosi preveliko povdarjanje demokracije in dopuščanje, da žalibog le prepogosto v vsenarodnih vprašanjih odločajo ali vsaj na odločitve vplivajo ljudje brez zadostnega znanja, ljudje, ki so pač slišali nekaj zvoniti, ki pa ne morejo dognati in vedeti, kje je zvonilo, kako je zvonilo in zakaj je zvonilo. Vsakdo naj bi vršil to, za kar je sposoben in v tem svojem delu naj bi se skušal tako izpopolnjevati, da bi lahko korakal z ljudmi naprednejših narodov enakega poklica. Marsikdo naj bi si ne domišljal, da vse zna in da je za vse sposoben, dokler še v svojem poklicu ni na moderni višini in naj bi se zavedal, da brez znanja ni napredka. Pаметen človek

Kupujmo domače blago

Se vsaka vajna, bodisi v starem, srednjem ali novem veku, je zapustila za seboj vidne in občutne zavojajoče se narode. Pojavljale so se kužne bolezni, ki so zahtevale morda več žrtev, nego vojne same, a te bolezni so bile omejene le na golove dežele, le na gotove države. V novem času beleži zgodovina tudi gospodarske krize kot posledice nekaterih vojn, a te krize so bile več ali manj lokalnega značaja in so se pojavile le v eni, ali v nekaterih državah. Toda zadnja svetovna vojna je zapustila vsem narodom in vsemu svetu zelo težke posledice v obliki gospodarske krize. Proti tej krizi se mora boriti ves svet in je tudi visoka kulturna stopnja dvajsetega stoletja ne more ukлонiti, ne more izumiti zdravila za popolno uničenje tega škodljivega pojava. Dasiiravno danes še ne moremo govoriti o popolnem ozdravljenju gospodarskih razmer, vendar lahko mnogo pripomoremo k omilitvi ogromnega pritiska gospodarske krize in k zmanjšanju brezposelnosti, ki je samo logična posledica občutne stagnacije v svetovnem gospodarstvu in v svetovni trgovini.

Vse države predvsem industrijske, se več ali manj uspešno borijo za omilitenje ali popolno odpravo brezposelnosti in vporabljajo za to borbo vsa razpoložljiva, dopustna in tudi nedopustna sredstva. Uspehi so ponekod večji, ponekod manjši, a glavno je le dejstvo, da se dajo doseči delni uspehi tudi v tem pogledu.

Tudi pri nas se je že pred letom dni začela akcija, katere smoter je borba proti krizi, borba za omilitenje brezposelnosti.

Pod devizo Svoji k svojim, je začel središnji odbor Narodne Odbrane v Beogradu

posebno gospodarsko, socialno in obenem patriotsko akcijo, katere namen je skušati omiliti brezposelnost z dvigom domače produkcije. Pot, ki vodi do akcije do sigurnega uspeha ni lahka, marveč vodi preko mnogih ovir, toda dobra volja in trdna nacionalna zavest naroda bo premagala vse težkoče, odstranila vse ovire, premostila vse zapreke in zagotovila akciji siguren uspeh. Predvsem je potreben pokret, katerega naloga bodi stalno povdarjati potrebo nakupovanja izključno le domačega blaga. In ta pokret je osnovan v odseku konsumentov pri akciji »Svoji k svojim«, ker se je ugotovilo, da bo mogoče le na ta način omiliti pri nas brezposelnost vsled zvišanja domače produkcije, ki bo sledila po domačem blagu.

Ako hočemo govoriti o organizaciji konsumentov, ke edini bodo mogli uresničiti geslo »Kupujmo domače blago« moram omeniti dosedanje ukrepe akcije »Svoji k svojim«. Načrt te akcije je v glavnem naslednji:

1. Analizirati stanje vseh naših gospodarskih panog, utrditi napake in jih odpraviti.

2. Ustvariti edinstveno sodelovanje vseh narodnih sil v delu za okrepitev narodnega gospodarstva.

Seveda ne zadostuje zapisan ali samo zastavljen načrt, marveč je treba začeti z delom za njega realizacijo. V ta namen se je osnoval pri oblastnih odbor Narodne Odbrane v Ljubljani odsek producentov, h kateremu so priglasili svoj vstop vsi industrijski krogi v dravski banovini in tudi odsek trgovcev, ki združuje trgovce vseh vrst. Oba odseka se vidno in uspešno razvijata, vendar bo mogla začetni akcija »Svoji k svojim« šele tedaj razvijati svojo popolno delavnost, ko bodo organizirani tudi konsumenti, ki so najvažnejši faktor te akcije, kajti od njihovih potreb

in njihovih zahtev, in vsled tega od njihovega sodelovanja je odvisen uspeh.

Zavedati se moramo, da je najtežji problem današnje dobe brezposelnost. Ni lahko zatirati ta pojav, vendar bi s skupnimi močmi lahko mnogo pripomogli pri lečenju te boleče rane na našem narodnem telesu. Ne živimo v izrazito industrijski državi, marveč moramo smatrati svojo domovino za državo, ki je v pretežni večini agrarna, vendar naši domači industrijski proizvodi v mnogo čem konkurirajo tujim in jih večkrat tudi prekašajo. Vzgoja ljudstva k nacionalni samozavesti in k spoznanju ter priznavanju enakovrednosti domačega blaga tujemu, bo največ pripomogla pri reševanju problema brezposelnosti.

Po čem moremo in smemo presojsati nacionalno samozavest posameznikov in družbe?

Pri človeku, ki povsod in ob vsaki priliki povdarja svojo nacionalnost, a obenem zabavlja čez vse kar je domačega in poveljuje tuje, ne moremo govoriti o nacionalni samozavesti. Le pravi konstruktivni nacionalizem je danes na mestu in svoj nacionalizem dokažemo le z delom za splošnost, z delom, ki bo koristilo narodu kot celoti.

Ako odklanjamo tuje blago iz razloga, ker imamo lastnega, smo istočasno zadovoljili svoji potrebi, a obenem podprli domačo industrijo. In to je nujno potrebno. Ako bo povpraševanje po domačem blagu večje nego je bilo dosedaj, bo morala analogno postati tudi domača produkcija večja. Večja produkcija zahteva večje število delavnih moči in to bo povod za delno omilitenje brezposelnosti. Zaposlitve nezaposlenega delavstva bo naraščala z dvigom produkcije. Čim večje bo torej povpraševanje po domačem blagu, tem bolj bo naraščala domača produkcija in vsled tega bo tem občutnejše padala brezposelnost. Ker

je naša država, kot že omenjeno, v pretežni večini agrarna država, nima sorazmerno z industrijskimi državami velikega števila brezposelnih, in ravno to dejstvo govori zato, da bi se s sistematično organizacijo propagande kupovanja domačega blaga dala brezposelnost omejiti ne le v neznatni, pač pa v precejšnji meri.

Ali je propaganda nacionalne samozavesti v tem pogledu res potrebna? Odkrito si moramo priznati, da prevladuje med nami še vedno v veliki meri mentaliteta, da je vse tuje blago dobro, a domače slabo. Nerazumljiv in za narodno gospodarstvo skrajno nevaren predsodek je to, kajti nešteto razlogov potrjuje, da je ta nazor ne le kvaren, marveč povsem neresničen, neosnovan in vsled tega nepotreben. Vsakemu strokovnjaku zadostuje že en sam dokaz, da se spodbije nepravilni in uveljavljeni pravilni nazor, a lajku je najtežje izpodbiti nereelne, napačne in vsled tega kvarne nazore, kajti za spremembo mentalitete je potrebna dolgotrajna sistematična vzgoja. In ravno ker imamo dobre in neštete dokaze, se nam mora tudi ta vzgoja posrečiti.

Domače tvornice, ki izdelujejo prvovrstno blago, so se še nedavno posluževale tujih nazivov za to blago, ker bi ga pod domačim imenom ne mogle spraviti v denar. — Neštete tkanine, pletenine, finejša mila, obušala itd., ki so bili sicer domači proizvodi, so nosili doneča francoska, nemška, angleška in tudi italijanska imena — in naš domači konsument je srečen ob nakupu tega blaga, ker živi v napačnem prepričanju, da bi takega blaga pri nas ne mogli izdelovati. In vendar, če izvzamemo deloma težko industrijo, se v naših državah že izdeluje že vse, prav vse, kar rabi naš narod za kritje svojih potreb. Kljub temu pa se po naših trgovinah proda neprimerno več tujega blaga, ali vsaj blaga s

Po naši zemlji

Črnomelj

DA SE RAZUMEMO

Gospodinu Peri Korenu, trgovcu

v Črnomlju.

Tiskovna parnica, koja se je nedavna vodila pred malim senatom u Ljubljani i, koja je svu našu nacionalnu javnost u Belokrajini držala u velikoj napetosti, je svršena i osuda izrečena. Pravdu je dobio g. Koren, jer mu g. H. P. nije mogao svega dokazati. Sada, post festum, odgovorite mi, g. Koren, zašto ste Vi i Vaši svedoci u tom procesu naperili sve strele i strelce baš proti moje osebe kao da bi ja bio obtuženik i glavni krivac u tom procesu i ne g. H. P. Znam dobro što je bio Vaš i Vaših prijatelja glavni cilj: umanjiti moj ugled. Ne zaboravite, da svaka dobra i plemenita težnja ima i svojih neprijatelja. Kad ja ne bi imao neprijatelja u Črnomlju, onda bi to bilo pravo čudo. U neprilici mora da se svaki čovek znađe snaći i braniti, pa makar bilo to i na račun drugih. Tako je bilo i s Vami, g. Koren. I zato ste mislili: nedužno janje je treba naći, koje će preuzeti sve grehe ovog sveta. Starostu je treba udariti sa loparom po glavi pak će biti sve u najlepšem redu, jer starosta je kriv, da sam bio prisiljen izstupiti iz Sokola, starosta je kriv, da društvo Sokol u Črnomlju ne kupuje ništa više u mojoj trgovini i on je kriv svega. Kad sam ja kriv svega pa je kriv neka bude. Samo Vas molim, da mi odgovorite na sledeća pitanja:

Kažite mi, g. Koren, tko je kriv, da Vi, prilikom zadnjih skupštinskih izbora, niste hteli potpisati kandidatne liste generala Živkovića? Zašto niste dao svoj glas kod tih izbora, kad se je išlo zatim, da bi kao Sokoli i dobri državljani pokazali pred celim svetom, da smo složni i da hoćemo ovu državu veliku in nerazdeljivu?

S kojega razloga nije na Vašoj kući obešena zastava, kad je u Črnomelj stigao aktivni jugoslovenski ministar?

Nisu li na prozorima Vaše kuće, prilikom 25. godišnjice Sokolskog društva u Črnomlju dne 8. jul. 1932. u 9 sati navečer, bili spušteni rolet baš skoro u istom času, kad je savršeno u svečanosti povorci prolazio mimo Vaše kuće, koja je bila u potpunoj tami i bez zastave?

Kako je to, g. Koren, da ste kod zadnjih občinskih izbora kandidirali na kandidatnoj listi, na kojoj su bila i lica izrazito plemenskog obeležja, hodili ste sa pristašima bivše SLS po selima i agitirali?

Gosp. Koren! Za danas je dosta. I konačno, tko je kriv? Kriv ste Vi — sam. Zar ne? Takve nedosljednosti nismo mogli mirno

si ne bo lastil pravice vtikanja v stvari, ki jih ne razume in vedel bo tudi kaj zna in kaj ne, predvsem pa bo vedel, da ne zna vsega.

Noćemo slepo zagovarjati res naše, nacionalne industrije, še manj pa tuje, od katere neke grane že postajajo za narod zlo, ravno tako pa ne moremo našemu zastalemu kmetijstvu pritrjevati pri njegovem enostranskem, nerazumnem gledanju na našo industrijo. Tako v kmetijstvu kot industriji mnogo ni prav, mnogo je enostranosti, premalo dejanske brige za vzposobljenje po lastni sili, mnogo je nereda in narobe, dovolj nesolidnosti in nepravice sebičnosti, kar vse kriči po razumnem voditelju — železne roke in po uveljavljenju reku: »Vsak naj sodi o tem, v čemer je mojster!«

tujimi imeni, nego domačega, ki nosi tudi pravo domače ime.

Navedem naj primer: Ni dolgo tega ko sem slišal naslednje: znano žensko društvo je dobilo v dar precejšnjo količino domačih ženskih nogavic, ki jih je potem hotelo razprodati med svoje članice. Te so jih seveda vse odklanjale, češ domače nogavice ne ustrezajo njihovim željam in potrebam. Dober domislek je vendar pripomogel, da so šle nogavice v denar. Društvo je dobilo zaboj z znakom tuje, inozemske tvrdke in razprodalo nogavice kot prvovrstno inozemsko blago. Vse članice, ki so nogavice kupile, so bile z njimi nadvse zadovoljne in ko so pozneje zvedele za zvižajo, so bile vesele, da so na tako originalen način spoznale dobro kvaliteto domačega blaga.

Nešto takih dokazov bi lahko navedel, toda vse besede navadno nič ne pomagajo, kajti vsakdo se mora prepričati sam. Zato bi tu le povdaril. Vsakdo naj le enkrat poizkusi, bodisi, da kupuje suknjo ali katerokoli drugo tekstilno blago, industrijske proizvode ali vsakdanje potrebščine, milo, zobno pasto ali karkoli, naj vsaj enkrat zahteva domače blago. Prepričal se bo, da bo dobil za mnogo nižjo ceno blago vsaj iste, ako ne boljše kvalitete. Ako bi kvaliteta ne ustrezala povsem njegovim potrebam in željam, naj to javi potom trgovca producentu in vse se mora popraviti. Upoštevati moramo tudi dejstvo, da ni bil nikjer nobeden proizvodnopolen že ob razvoju industrije, ki ga izdeluje.

Ne gre pri tem le za ceno in kvaliteto blaga, gre marveč predvsem za kolektivno pomoč onim, tisočim sorojakov, naših bratov, ki umirajo lakote, ko polnimo mi s svojim lastnim denarjem nenasiitne žepe tujega kapitala. Pa bo morda kdo oporekal, češ, kapitalizem je kvaren bodisi tuj ali domač, ven-

gledati u našim vrstama. I baš je u tom grmu ležao zec. To je bio povod, da su od Vaše strane proti meni bile naperene sve strele i strelce i da sam ja morao preuzeti na sebe grehe ovog sveta.

Znam ja dobro, da bi Vi i Vaši neki ugledni prijatelji ostali i dalje u našim vrstama, kad ne bi bio ja, kao veliki trn u peti, društveni starosta. To Vam rado verujem.

Glede raznih izmišljotina i podvala proti moje osebe pružit ću priliku Vašim uglednim prijateljima, da iste dokažu pred sudom. M. Špiro Vranković, lekarnar.

Jesenice

Djurdjevdanski uranak, ki ga je namestila preteklo nedeljo prireditelj Streljačka družina na Jesenicah, je bil radi slabega vremena preložen na nedeljo 13. maja t. l. Pozivamo člane NO, da se povorke, ki bo odšla točko ob 5. zjutraj izpred Sokolskega doma na Jesenicah, vsi in brezpogojno udeležijo, da skupno z vsemi ostalimi nacionalnimi društvi proslavimo spomin na zgodovinski dan, ko so se zbirali v gozdih naši južni bratje na ustajo proti Turkom. Udeležba strogo obvezna!

Redni mesečni članski sestanki NO za Jesenice-Koroško Belo se vrše vsak prvi ponedeljek v mesecu ob pol 8. zvečer. One člane, ki ne polagajo važnosti na to, opozarjamo, da je vsak tak sestanek strogo obvezen in bomo zato proti njim disciplinsko postopali. Tudi bomo odslej naprej imena ljudi nediscipliniranosti izključenih članov objavljali v »Pohodu«, da bo tudi javnost spoznala vrednost njihove moralne odgovornosti napram organizaciji. Ne kvantitativno, temveč kvalitativno močna organizacija ima bodočnost! To je naše geslo in zato bomo pri izbiri vrednih članov šli do skrajnosti.

Odbor N. O. Jesenice-Kor. Bela.

Naši javni oboževanci. Na javnem zboru N. O., ki je bil 29. aprila t. l. na Jesenicah, smo pogrešali mnogo velenacionalnih Jeseničanov in Javorničanov, ki se prav radi ob vsaki priliki spodbikajo ob Narodno Odbor. Pri sejah in »zbranih« omizijih so jim polna usta blata za N. O., niso pa toliko močati, da bi tudi javno in naravnost upali povedati svoje mnenje in pobarati, kako je s to ali ono zadevo, ki so jo »nekje« in »zapu« zvedeli. Tak nacionalizem in taka poštenost sta vredna samo figarjev in starih bab! Vedno bolj vas spoznavamo, zato bomo gledali, da se čim prej umaknete javnosti tja k omizju svojih hvaležnih oboževalcev Prusov in Avstrijcev. In prav nič se ne bomo čudili, če bo nekoč tudi iz vaših ust na jugoslovenskega delavca padla Slovence se izza bivših časov znana germanska psovka, kakršno sem nedavno radi skromnega kruha moral mirno požreti — na naših tleh! Vse vaše ponašanje kaže, da boste kaj takega prej ali slej tudi vi zmožni, zakaj srca za nas že davno nimate.

Vsekakor boljši se mi zdi oni ugledni Jeseničan, ki javno raz svoje okno kliče svojo »Weiber!« na ulici. Čeprav je žid, vendar z nacionalizmom danes še ne kupčuje. No, pa mu tudi treba ni, saj ga naši zavedni občani kljub temu pitajo z jugoslovenskimi dinarji, vi pa seveda z neomajnim prijateljstvom.

Delavec.

Rogaška Slatina

VSA ČAST NACIONALNEMU SVEČENIKU

One krasne besede g. dr. Petra Šorlija v zadnji številki »Pohoda« o državljski vzgoji mladine segajo globoko v srce in vplivajo tako blagodejno na dušo, kakor balzam na rano. Kako lepo je pisec spravil v sklad nacionalni čut s službeno dolžnostjo svojega

dar moramo imeti pri tem vedno pred očmi krogotek denarja. Ako kupujemo tuje blago, tedaj gre v tujino prav ves denar za to blago, izveniši čistega dobička detajlnega trgovca in zneska vplačanega na carini. V primeru kupovanja domačega blaga povečamo njega produkcijo v domovini. Tedaj ostane v državi ves denar, ki ga uporabljajo kot obratni kapital; tu ostanejo torej proizvodni stroški, stroški za sirovine, delavske mezde in tudi producentov dobiček. Ves ta denar ostane v domovini v primeru, da se s povečanim konsumom domačega blaga, poveča tudi domača proizvodnja in s tem se poveča tudi zaposlitev domačega delavstva. Delavci bodo zaslužili, njihove žene in otroci ne bodo več stradali, ker denar, ki gre sedaj za razne proizvode v tujino, bo v domovini pripomogel tisočim in tisočim brezposelnim do primernega zaslužka. Še neko važno dejstvo moram tu povdariti. Likvidnost našega denarja se bo tudi povečala s tem, če ostanemo v domovini ogromne vsote denarja, ki ga pošiljamo sedaj v inozemstvo za tuje proizvode.

Tudi vprašanje tujega kapitala, ki je naložen v naši industriji nas ne sme motiti, ako hočemo iti resno na delo, ako hočemo stvari odpomoči. Je res, da gre v tem primeru ves čist dobiček v inozemstvo, a doma ostane obratni kapital. Okoristili se bodo z njim ne samo prodajalci sirovin, marveč tudi, in to pred vsem delavci, ki bodo z zaposlitvijo prejimali svojo mezdno in bodo s tem rešeni najobupnejšega stanja brezposelnosti.

Ako upoštevamo dejstvo, da so skoraj vse večje in bogatejše države začele že zdavnaj izjavljati geslo »Svoji k svojim« in so mnoge celo prepovedale uvoz gotovih vrst blaga, ki ga v zadostni meri same proizvajajo, tedaj moramo uvideti, kako nujno potrebno je to geslo ravno za nas. — Otresimo se vseh pred-

duhovniškega poklica! Njegove besede cenimo visoko tembolj, ker mnogi naši duhovniki ne govorijo in ne delajo v tem smislu, ampak nasprotujejo, kjerkoli morejo, širjenju jugoslovenske ideologije, preklinjajo naše Sokolstvo, sejejo mržnjo med nami in našimi pravoslavniimi brati, propagirajo romanje v Rim itd., kar je vse na škodo našemu narodu. Takemu veroučitelju, kakor je pisec omenjenega članka, bi pač z veseljem prepustili vzgojo naše mladine. Toda — zdi se nam, da je med našimi duhovniki malo takšnih veroučiteljev. Da jih ni več, krivo je stoletno robovanje našega naroda, iz katerega je vzrasla naša današnja duhovščina. Kriv je pa tudi Rim, ta večni sovražnik Slovanov. Bolelo bi nas, če bi tudi g. dr. Šorli zaradi svojega nacionalnega prepričanja moral trpeti škodo v svoji karijeri. Z naše strani — čast mu in hvala!

Rogaška Slatina, dne 2. maja 1934.

Juro Tkalec.

Ptuj

NAŠA SRAMOTA!

Daleč v september lanskega leta gre današnji epilog. Z velikimi proslavami smo obhajali 25-letnico žalostnih dogodkov v mestu Ptuj. Iz vseh strani naše prostrane domovine so prihajali vlaki, avtomobili, vozovi in prevažali množice našega naroda, da dá duška in protesta proti nasiljem tedaj vladajočih Nemcev. Mladina se je v velikem številu odzvala povabilu prirediteljev, ki so hoteli z manifestacijami pribiti, da je Ptuj — slovenski.

Tudi ljubljanski akademiki so se v prav lepem številu odzvali povabilu. Strumnih korakov je šla njihova četa po ptujskih ulicah in si ogledala kraje, kjer je tekla slovenska kri. Toda čim bolj natančneje je ogledovala poslopja, tem bolj

NAŠ POKRET

ZBOROVANJE NAR. ODBRANE

V Gornjem gradu se je vršil v nedeljo dne 6. maja v Sokolskem domu v Mozirju ustanovni občni zbor NO. Zbora se je udeležilo mnogo somišljenikov nacionalne ideje iz bližnje in daljne okolice, na zbor je prikorakala tudi četa borcev viteških sekcije NO iz Bočne. Iz Ljubljane so se zbora udeležili delegati oblastnega odbora NO predsednik dr. Cepuder ter člana odbora Brnčič Matko in Kokolj Franjo. Mariborski oblastni odbor je poslal na ustanovni občni zbor svojega tajnika dr. Vauhniko Miloša iz Maribora.

Ob 15. uri je predsednik pripravljalnega odbora NO dr. Rak Janko iz Gornjega grada otvoril zborovanje, v kratkem in stvarnem govoru pojasnil pomen in namen Narodne Odbrane ter orisal njene cilje.

Dr. Cepuder je viharno pozdravljen govoril o Narodni Odbrani in njenih nalogah nekdanj in sedaj. Podal je izčrpno sliko o tej velevažni nacionalni organizaciji, ki se je pojavila iz naroda in za narod že v bivši Srbiji pred 25 leti ter očrtal njeno delo za časa balkanske in svetovne vojne.

Radi odsotnosti predsednika gospodarske sekcije Narodne Odbrane dr. Dularja Milana je podal dr. Cepuder kratko poročilo tudi o delu Narodne Odbrane na gospodarskem polju in o akciji »Svoji k svojim«. Dotaknil se je vprašanja tuje industrije na našem ozemlju, zaposlitve tujcev pri nas in brezposelnosti domačega delavstva.

Dr. Vauhnik Miloš, ki je prinesel iz Maribora tople pozdrave predsednika Narodne Odbrane generala Maistra, je podal v svojem

sodkov, ne računajmo toliko z lastno udobnostjo, marveč spoznavajmo in priznavajmo le potrebe in koristi lastnega naroda, glejmo trpečega brata, ki strada vsled naše nacionalne malomarnosti in brezbriznosti. Le vsled napačnih in škodljivih predsodkov se nočemo odreči tujemu blagu in zahtevati domače ter s tem nudit možnost življenjskega obstanka tisočim našim delavcem, ki sedaj propadajo v brezdelju.

In kvaliteta domačega blaga? Znano je, da se proizvajalec ravna vedno po zahtevah in potrebah konzumentov. Kakršne bodo potrebe, kakršne zahteve, tako bo tudi blago. Če bi pa tudi do najmanjših podrobnosti ne ustrezalo našim željam, se moramo zavedati svoje nacionalne dolžnosti, da moramo žrtvovati, če treba tudi nekoliko, vsaj nekoliko svoje udobnosti v korist splošnih nacionalnih potreb. Sicer naše žrtve ne bodo velike, kajti razlika v ceni pomenja mnogo, a največja ovira so predsodki — in najzlastnejše izpričevalo naše nacionalne zavesti so najrazličnejša tuja imena, ki so se še do pred kratkim opazala in jih še danes najdemo na domačih proizvodih. Računajoč z mentaliteto večine našega naroda, da je le to dobro, kar je tuje, so se posluževali domači producenti tujih imen za svoje proizvode. Danes je v tem pogledu že nekoliko bolje, toda to kvarno mentaliteto moramo popolnoma iztrebiti. Dvigimo se, spoznajmo in spregovorimo! Mogočen glas naj gre od ust do ust, in vsakdo naj zve, da je samopomoč edina in najmočnejša obramba lastnih interesov.

Mladina, ki je vedno in ob vsaki priliki dokazala s kakim navdušenjem se mora oprijeti take ideje in jo propagirati, ki je vedno spontano in obenem najtočnejše izvedla svoje naloge, naj bo tudi sedaj glasnik in propagator gesla »Kupujmo svoje domače

ogorčeneje se je zgražala nad kulturno sramoto Ptuja, ki ni izginila niti po tolikih letih naše narodne svobode.

Ptuj je bil takorekoč v obsednem stanju. Hiše ptujskih nemškutarjev, ki jih ni malo, so bile zastražene. Našo kulturno sramoto, to je nemškutarske napise po hišah, je stražilo orožništvo. Ljudstvo, ki je bilo ta dan prvič v Ptuj, se je naravnost zgražalo ali je to mogoče, da v svoji nacionalni državi trpimo tako sramoto.

Noč je legla nad slovenski Ptuj, nemškutarsko pobarvan, ko je borbeno, nacionalna mladina izvršila svoje. Suženjski pečat Ptuja je izginil.

Drugi dan so se v ptujskem soncu zarezala vsa ona sramotna znamenja, ki so bila popleskana s črno barvo. Noč je vzela razne -ige, -itsche in druge take ptiče, ki si še niso spremenili svojih slovenskih priimkov.

Po naključju ali kako je vrlo ptujsko orožništvo aretiralo štiri ljubljanske omladince-akademike, češ da so oni pomazali nemške napise. Ne bomo tukaj razpravljali ali so napravili očitani delikt ali ne. Naša naloga je, da na tem mestu javno protestiramo, da so bili te dni ti štirje akademiki kaznovani po srezkem načelstvu v Ptuj vsak z globo 35 Din.

Kljub temu, da je ta globa navidezno majhna, se nam gre za načelno stran. Kazen je izrečena, majhna ali velika, to je postranskega pomena.

Pred 25 leti so nas Nemci tolkli po naših suženjskih hrbtih in smo morali molčati; danes si upajo prav isti Nemci-nemčurji protestirati in mi jih — nacionaliste z globami na proteste ptujskih nemčurjev.

Quod usque tandem? ...

borbenem govoru nazorno sliko, kako se mora pravi nacionalist udeleževati na vseh poljih gospodarskega, socialnega in kulturnega življenja. Omenil je pomanjkanje borbene in nacionalne organizacije ob času prevrata in pozneje, ko je naša Koroška klicala na pomoč in se je našlo le nekaj mladih fantov na braniku naše zemlje. Kje so bili takrat drugi! Pozival je vse one, ki čutijo iskreno in ljubijo svojo domovino, da branijo svojo zemljo in svoj rod napram tujcu vedno in povsod.

Brnčič Matko je govoril o agrarni reformi, njenih nalogah in razvoju te reforme. Podal je točno statistiko zlasti za gornjegrajski srez. Njegova izjava je bila zelo poučna za tukašnje kmetsko ljudstvo, ki je močno zainteresirano na pravilni izvedbi agrarne reforme.

Kot četrti govornik je nastopil podpredsednik oblastnega odbora NO v Ljubljani in oblastni čelnik viteških sekcij Kokolj Franjo. Njegov borben govor je zlasti navdušil mladino — naše borce. Omenil je pomen jurjevanja med srbskimi četniki. Dalje je govoril o onih, ki zanašajo med naš narod razdor in sovraštvo mesto ljubezni, ki samo razdirajo tam, kjer ni potreba ter naglasil, da bo Narodna Odbrana udarila tam, kjer je udarec nujno potreben in zrušila vse, kar je grajeno na laži, sleparstvu in korupciji. Postaviti je treba nove, trdnjeje temelje in zgraditi močno stavbo, ki naj bo last vseh pravih in iskrenih Jugoslovanov, katerim je blagor domovine in dobrobit lastnega naroda prva in najsvetejša misel.

Po zboru je priredil pevski zbor NO iz

blago«. Šola mora zainteresirati mladino za to nujno potrebno in koristno akcijo, zato, da bo mladina, prosta vseh pomislekov propagiranja to idejo in začela z intenzivnim izvajanjem te akcije, da bo pomagala pri reorientiranju naroda iz kvarne mentalitete za nacionalno stvar kvarnih vplivov k spoznanju dobre in za narod prekoristne in edino pravilne samopomoči pod geslom »Kupujmo domače blago!«

Ogromne množine tujega blaga prihajajo v našo državo. Od vseh strani uvažajo k nam manufakturno, galanterijsko in vsakovrstno drugo blago, da celo tako, ki ga sami izvažamo in se ga pozneje pod tujim imenom ponovno uvažva v našo državo, kljub temu, da se ogromna večina vsega uvoženega blaga izdeluje tudi pri nas. Če bomo vedno in povsod zahtevali le domače blago, bo narasla produkcija in vsled tega bo dobršen del našega delavstva zopet zaposlen, a to bi se pri nas zelo poznalo, ker ravno vsled dejstva, da je naša država v pretežni večini agrarna, ima sorazmerno manjši odstotek brezposelnih nego industrijske države. In s povečano proizvodnjo bi se ta odstotek še znatno znižal, a mi bomo potem lahko ponosni na svoje lastno delo, na samopomoč, ki smo jo znali izvesti v najtežjih časih.

Da bo naša akcija res uspešna, da bomo vedno in ob vsaki priliki zamogli opozarjati nanjo, smo pripravili posebne tablice z napisom: »Kupujmo domače blago!«

Če hočemo odpraviti velik del bede, če hočemo preskrbeti kruha tisočim brezposelnih, če hočemo lajšati gorje siromašnim delavskim materam, če hočemo dati kruha lačnim otrokom brezposelnih, če hočemo vrniti stanovanje onim, ki so brez strehe, tedaj se oprimo vsi gesla: »Kupujmo domače blago!«

—ž.

Bočne krasi pevski koncert, ki ga je uspešno vodila tamkajšnja učiteljica gđna Majerholdova. Ta zbor, sestavljen iz samih kmetijskih fantov, zasluži javno pohvalo za vzorni nastop.

To zborovanje Narodne Odbrane je dokazalo, kako željno je pričakovalo naše ljudstvo ustanovitve organizacije, ki naj mu brez hujškanja in puhlih fraz vlija pogum, da premane današnje težke čase.

PREDAVANJE V RADIU

V petek 18. maja ob pol 20. bo govoril v Radiu član inženjerske sekcije N. O. brat ing. Hočevar Josip o »Potih k smotrenemu gospodarskemu načrtu«.

Kratek prispevek tega predavanja pričujemo na tem mestu:

V okviru N. O. v Ljubljani ustanovljeni Gospodarski odsek si je zastavil kot glavno nalogo propagando večletnega smotrenega, naši državi ustrežajočega gospodarskega načrta. Sestavitev takega načrta naj bi bila poverjena zbornici vseh naših stanov, Gospodarskemu svetu. Gospodarski svet nam je zaimen v ustavi kot posvetovalni organ parlamentu in senatu. Ta svet naj bi zbral vse statistične podatke o produkciji in konsumu industrijskih in kmetijskih izdelkov v naši državi; sestavil naj bi seznam vseh manjkajočih industrij, forsiral njih ustanovitev, določil za to gotovo časovno razdobje in iskal finančne vire. Večletka bi bila izbrana po temeljitim študijem naših ekonomskih prilik; vzporedno z njo bi moralo iti intenzivno preiskavanje naših zemeljskih bogastev, njih najracionalnejša izraba, presoja povprečnega tehničnega napredka. Praktiki Gospodarskega sveta naj bi šli roko v roki z našimi znanstveniki; vse naše univerze naj bi se prilegnile k temu ogromnemu načrtu. Proučevati bi se morali gospodarski načrti tujih držav, posebno onih s sorodno gospodarsko strukturo ter jih izrabiti pri naši večletki. Najti bi se morale naši državi primerno približno ravnotežje med industrijo in kmetijstvom ter temu ravnotežju prilagoditi naš načrt. Prvi del naše večletke naj bi bil predvsem usmerjen na neodvisnost naše narodne obrambe od inozemstva.

Ogromno je delo do realizacije gospodarskega načrta. Treba je prilegniti vse narodne

sile, zainteresirati vsakega poedince, prepričati javnost, da je le tu iskati izhoda iz gospodarske krize, da bo le pri izvedbi gospodarskega načrta našel vsak delavoljan državljani svoj vsakdanji kruh.

Službene vesti

Članstvo Narodne Odbrane opozarjamo na nova pravila N. O., katerim je priložen pravilnik ONO in pravilnik Viteških sekcij. Kompletna izdaja velja Din 4— in jo člani dobe pri svojih krajevnih odborih.

Otvoritev strelišča pri Sv. Roku ob Sotli
Streliška družina pri Sv. Roku ob Sotli je ob polnoštevni udeležbi članstva ter mnogobrojne občinstva slovesno otvorila ostro streljanje na strelišču v nedeljo 6. t. m. Predsednik šol. upravitelj Sotošek Zdravko je imel kratek, navdušujoč nagovor, domači tamburaši so zasvirali državno himno. Nato so streljali člani in gostje do mraka. Vsa prireditve se je razvila v lepo nacionalno manifestacijo.

Četniško jurjevanje se bo vršilo v nedeljo 13. t. m. na prav prisrčen način za Rožnikom. Odhod iz Kongresnega trga z godbo in zastavo točno ob 5. uri. Udeležba za člane strogo obvezna. Sorodne organizacije vabljenе, prijatelji našega pokreta dobrodošli.

Udruženje četnikov
Pododbor Ljubljana

Igra naših suseda

Iz neposrednega susedstva Jugoslavije stize vest: Zita Habsburg, po nekom njenom kirajdžiskem zakonu, otkazala joj svoj stan u Belgiji, in po nekom kucevlasniškem zakonu, preselila u svoju kuću u Tirolu. Ako ostavimo na strani ovo kirajdžisko kretanje, ostaje nam ga progovorimo o nezakonosti legitimističkoj akciji u Austriji. Danas se u Austriji, sa prečutnim znanjem nadležnih, radi na povračaju, i uspostavljanju habsburške dinastije. Čak je i vlada Dolfusa rešila da se novim ustavom povrate u sopstvenost dva imanja i gomeni koji su u svoje doba oduzeti od Habsburga.

Na povračaju Habsburgovaca pade i izvesni gradjanski krugovi u Austriji, zajedno sa ondašnjom aristokracijom, koja već godinama podržava akciju poznatog austrijskog legitimiste pukovnika Volfa. Štampa je objavila ga čak i Vatikan nadje vremena, da se pozabavljaju akcijom habsburških legitimista.

Austrijski aristokratski krugovi napravili su i plan za dovodjenje habsburške dinastije. Povračaj Habsburgovaca ima da se sprovede svim sredstvima. Austrija ima da se što pre naruži. U Austriji ima da se unište radeničke klase, koje su glavna smetnja i opasnost za ostvarenje habsburških planova, jer austrijsko radništvo u poslednje vreme sve više upire svoje oči Hitleru.

U Beču svestenstvo je izradilo glavni plan popularisanja Habsburgovaca. Sad u maju Oton Habsburški treba da se pojavi kao »pri vatno lice« u Tirolu. Odatle bi on imao, u prvi mah, da deluje kao plemeniti privatnik čovek raznim dobročinstvima, kako bi privukao pažnju i simpatije siromašnog stanovništva. Zatim bi Oto putovao kroz Austriju. Posetio bi Korušku i Štajersku, i ostale pokrajine. Ota bi stanovnici Tirola proglasili za svoga kralja. Onako kako je to bio slučaj sa starim habsburzima. Tom novom tirolskom kralju pristupile bi i ostale provincije. I bečka, »centralna vlada« ustupila bi pred »voljom naroda«. To je plan unutrašnje akcije, a plan o spolnoj je sledeći.

Da bi se otklopile akcije stranih država, austrijsko svestenstvo da odmah povratku Otona označi kao čisto »unutrašnju stvar same Austrije«. A sa svoje strane Oton Habsburški izjavio bi da će poštovati državne granice predviđene upogovorima o miru. Na taj način bili bi svi i izigrani i zadovoljeni.

Legitimistička akcija ima za cilj da što jače blokira sa juga današnju Nemačku. U isti mah potrebno je da se preko povratka Habsburga uništi instiktivna simpatija ne samo širokih narodnih masa, već i austrijskog radništva prema današnjoj Nemačkoj.

Dakle, na austrijskoj teritoriji pripremaju se dve akcije koje ne samo da se parališu, već su i u potpunoj suprotnosti sa osećajima naroda i radničkih masa. A te dve jednovremene i sirotne akcije mogu da odvedu u sukobe i hapse sve ono na čemu je postavljena današnja Austrija. I baš zbog toga vrlo raskantnog momenta za samu austrijsku samostalnost i njen privredni život nacional-socialisti sve se više izdržavaju od svakog rada i manifestacije.

Poznatí monarhista u Tirolu, Suškin, sve više razvija poluvojnu organizaciju »Ostmerkiše Šturmmarsch«. Ova organizacija ima otvo-

ren cilj da povratu na presto habsburšku monarhiju, i sav njen značaj koji je ona imala u osamnaestom veku. Danas »Ostmerkiše Šturmmarsch« broji oko 200.000 članova.

Pokraj ovih poluvojničkih priprema, upadljiva je akcija svestenstva. Austrijsko svestenstvo intenzivno radi, da u zemlji ujedini sve fašističke organizacije sa klerikalnim u jednu snu. »Kurjer Varšavski« kaže: »General Sarkotić je simbol Habsburgovaca i obnove Austro-ugarske«. O on je i jedan od predstavnika katolicizma, koji ima da bude baza novom državnom ustavu.

Pre petnaest godina iz Austrije je bila izgnana porodica Habsburg, sem onih članova te kuće koji su se odrekli svih svojih prava. Imovina Habsburgovaca bila je ili uzapćena ili »vezana«, kojom se upravljalo na razne načine. Od tada pokojni Karlo dva puta je pokušao da se vrati na madjarsko presto. A za to isto vreme Madjarska je postala »kraljevina«. A Austrija koja se posle rata proglašila kao Austro-nemačka savezna republika, do juče je bila samo »republika« da bi se danas pretvorila u nedefinisano »saveznu državu«. Iz tih etapa se vidi krajnji cilj i stvarni planovi.

Poslednjih godina se mnogo i na razne načine propagiralo za Habsburge. Danas su u Austriji po strani svi oni koji osećaju rasko. A mesto njih su došli oni koji utiru puteve za povratak Habsburga.

I ako sen-žermenski ugovor u miru sprečava dolazak Habsburga, ipak je ukinut zakon kojim se njima brani povratak. A kad se Oto povrati u Tirol, radiće se ga mu se povrate i sva ukinuta prava.

Pa opet dugačak je put od povratka u Tirol do prestola. Svi oni koji su za taj carski put do Senbruna i Burge ne obmanjuju se, niti postavljaju nekakav rok. Jer po njima, i sama beda koja vlada u zemlji najbolji je i najjači saveznik Habsburzima. Sa bedom će se postaviti i javiti novi elementi iz kojih će pokušati da postavke kao pravni problem, kako bi se ganašnja savezna država pretvorila u zakonitu kraljevinu.

To su klerikalnolegitimistički planovi našeg suseda. Ali, da li će se oni ostvariti s Otonom, ili sa nadvojvodom Evgenom, ili sa nadvojvodom Josifom Ferdinandom, to je drugo pitanje.

Pitanje je, da li je sve to ostvarljivo? Razbijena i uništena austrijska socijal-demokratska stranka ponovno oživljava. Ali njen je rad nevidljiv podzeman.

U radničkim kvartovima Beča radništvo se organizuje u malim grupama, koje se međ sobom ne poznaje, ali koje je pod komandom jedne tajanstvene volje. Mesto javnog rada preko štampe, širi se usmena propaganda. I to ne samo u Beču, već i po ostalim industrijskim centrima. Osobito u Štajerskoj. Austrijska politika je otkrila razna prijamčarenja u Beču i zemlji. Pronašla je propagandističke letke tajne socijal-demokratske literature. Otkrila je i druge stvari. Ali, da li je otkrila i sudbinu ove nesprečne zemlje i naroda koji hoće da živi, i koje je željno rada i pravog prosperiteta?

Jugoslavija u ovom pitanju ima određeno gledište.

Hroničar.

Minister Jevtić v Sofiji

Po 20 letih neprijateljskega gledanja se je pred par dnevi dogodilo nekaj izredno važnega v odnosih dveh bratskih zemelj Jugoslavije in Bolgarije. Jugoslavanski zunanji minister je po dolgem času prvič stopil na tla bolgarske prestolnice. Nič čudnega ni, ako vsa Evropa gleda z budnim očesom na sestanek dveh predstavnikov bratskih narodov, ki naj doprine nekoletko svetlobe v mračnost, katera je dosedaj vlada v naših medsebojnih odnosih.

Ko se je Mušanov pred kratkim vračal s svojega potovanja in so ga ob priliki njegovega povratka iz Budimpešte naši časnikarji vprašali, da-li se bo Bolgarija res pridružila Rimskemu sporazumu, je z našim odgovoril: »O tem grem razmišljati v Sofijo!«

Iz tega lahko vsak pameten človek razvidi, kaj se med ostalim pričakuje kot rezultat sestanka v Sofiji. Odkar je bil sklenjen Balkanski pakt, vodi tista država, ki je z njim najbolj prizadeta, najhujšo borbo, samo zato, da bi oslabila njegovo moč in onemogočila zmago gesla: Balkan Balkancem. Ponosna Italija, ki nas je skoro 15 let oklepala v svoj obroč, ustvarja s pomočjo njene znane obkoljevalne politike, katero je vodila napram Jugoslaviji, se danes v vprašanju Podunavja in Balkana nahaja v obrambi. Tisto bitje, za katerega je bila prepričana, da ga je že uklenila, se je osvobodilo in razrušilo mračne načrte, čijih cilj je bil pretvoriti Balkan in Podunavje v italijansko interesno sfero, v objekt italijanske ekspanzije.

Zato je tudi razumljivo, da je bilo baš italijansko časopisje tisto, ki je ob sklenitvi balkanskega pakta z vso vnmom kazalo na njegovi dve luknji: Albanijo in Bolgarijo. Res je in priznati moramo, da obstoja v tem pogledu velika pomanjkljivost balkanskega pakta, toda še vedno ne tako velika, da bi se je ne moglo popraviti. Albanija sama, ki je vključena v italijanske verige, je že davno spoznala, kje je njeno mesto. Uvidela je, kako klaverno vlogo igra in odločila se je, da stopi v čim krajšem času kot samostojna država v kolo balkanskih zaveznic. O tej usmerjenosti Albancev, ako že ne albanske vlade, upam, da ni več nobenega dvoma.

Preostalo je še odprto vprašanje: kaj bo z Bolgarijo. To je tako rekoč glavni in edini problem, ki je nastal po sklenitvi balkanskega pakta. V primeri z bolgarskim problemom izgublja albanski problem skoro vso svojo važnost.

Da reši to, kar se rešiti da, je sklenila Italija z obema svojima preostalima zaveznicama Avstrijo in Madžarko tako zvani Rimski sporazum, v katerega bi želela na vsak način videti tudi svojega dosedanjega sodelavca Bolgarijo. Ako bi se Italiji to posrečilo, potem je s to svojo potezo

zadela balkanskemu paktu občutno rano, obenem pa se je zasidrala v srcu Balkana, da od tu vodi svoje peklenke in zločinske akcije, pri čijih izvajanju smo videli, da ne izbira sredstev. Bolgarija sama pa bi se v tem trenutku ponižala do vloge italijanskega agenta, do izdajice, ki bi sejal mrznjo in sovraštvo med brati v korist največjega sovražnika balkanske moči in samostojnosti.

Avstrija in Madžarska (posebno poslednja) imata zelo ostre revizionistične težnje, poleg tega pa sta na Italijo tudi ekonomsko precej navezani. Zato je to šla stvar precej gladko. Na iste občutke je računala Italija pri Bolgariji. Saj je bil edini vzrok bolgarske odklonitve balkanskega pakta njen revizionizem. Priznati moramo, da je Bolgariji odvzeti njen prirodni izhod na morje, izliv Marice, da drže vsej Bolgariji potrebno obalo v rokah Grki. Toda Bolgarija mora pomisliti, zakaj se je to dogodilo. Zavedati se mora, da ji je to plačilo za njeno klaverno vlogo, ki jo je igrala v svetovni vojni. Vedeti pa mora, da smo tudi mi Slovani

Vse izgleda, da se Bolgarija zaveda teh dejstev in da radi tega lahko z velikim optimizmom gledamo na sofijski sestanek. Baje bo tam govora o nenapadalnem paktu med Bolgarijo in Jugoslavijo. Ako se to v resnici dogodi, potem je s tem jasno pokazano pot, po kateri namerava v bodoče hoditi Bolgarija. To pa je obenem nov uspeh naše diplomacije, in čeprav s tem ni dan popoln dokaz absolutne veljavnosti balkanskega pakta, vendar je dan dokaz, da v bodoče nobena balkanska država noče igrati tujega emisarja in borca za tuje interese.

Nočemo biti preroki in napovedovati nemogočih stvari. Vkljub temu pa moramo povdariti svojo neomajno vero v končen uspeh in mirno uspešno rešitev vseh spornih vprašanj. Omenim naj, da trenutno biva v turški prestolici general Kondilis, grški vojni minister in največji pobornik balkanskega pakta, da bo tekom maja obiskal našega kralja predsednik turške republike Kemal-paša. Vse to se vrši najbrže samo v cilju ustvaritve možnosti sprejema Bolgarije v balkansko kolo. Brez dvoma bo s trenutkom sklenitve nenapadalnega pakta med nami in Bolgarijo nastala nova situacija, ki se ji bo treba prilagoditi. Uverjen pa sem, da bo vsaka, morda tudi nova kombinacija, ki bi radi tega nastala, realnejša in še boljša od sedanjega, ter bo z ozirom na to predstavljala napredek na poti ustvaritve gesla: Balkan balkancem in na poti osiguranja pravega miru! Balkansko jabolko bo potem zelo trdno in kisto, ter si bo vsakdo dvakrat premislil, predno bo ugriznil. Mi vsi pa želimo, da bi ta sad v redu dozorel tekom sedanjih razgovorov v Sofiji. Boris S.

»NAŠ VAL«

Pravkar je izšla že deveta številka edine slovenske tedenske ilustrirane radijske revije »Naš val«, ki se po vsebini in razkošni opremi lahko meri z vsako inozemsko veliko radijsko revijo.

Uvodni članki, izpod peresa naših priljubljenjših radijskih strokovnjakov, sijajno urejeni in bogato ilustrirani programski del, ki naj posreduje med poslušalci in ljubljansko radijsko oddajno postajo, zabavni podlistki izpod peresa naših najpriljubljenjših pisateljev, ilustrirani tehnični del, kritični pregled ljubljanskih oddaj in beležke iz vsega sveta izpopolnjujejo pregleden tedenski program najvažnejših evropskih radijskih oddajnih postaj.

»Naš val« je strokovna revija, izšla je na željo poslušalstva, in ker ima najboljše zveze z ljubljansko radijsko oddajno postajo — obveščala naročnike in simpatizerje našega radia o stališču in namerah ljubljanske oddajne postaje, obenem pa opozarjajo naročniki v »Našem valu« radijsko upravo na nove koristne izsledke. Revija je pisana v najpopulnejši, tudi pri najprostejšem čitatelju umljivi obliki brez učenjaštva. Celo križanke in podobne kratkočasnosti imamo v »Našem valu«, povrhu pa tudi dopise naših rojakov v tujini, ki jim je naša kukavica edini sladak glas iz domovine. »Naš val« je korajžen, podjeten in vesel, kakor na krasni naslovni strani naš harmonikar, ki je najljubši naš drug, če smo doma ali daleč tam onkraj morja.

»Naš val« izhaja vsak petek in stane za vse leto le 140 Din, mesečno pa 12 Din. Naroča se pri upravi, Gajeva ul. 8.

ZADEVA OBERDANK

V 17. šte. »Pohoda« omenja gospod Margr, da so laški listi pisali, da dokazuje priimek Oberdank, da je imel Viljem O. nemškega očeta. Tudi med Slovenci sem že slišal krivo mnenje, da je priimek O. nemški. A ni tako. Kakor imajo Srbi priimek Oberkneževič (od ober-knez = višji knez; prim. obor-lačman = nadporočnik; obor-genera; obor-bokman, ober-baša, tako so tudi na Slovenskem priimki Ober-tavč (v Černi in Pli-

berku). Ober-pohovnik (pri Prevaljah), Oberman (pri Metliki) i. dr., ki so zloženi z nemškimi ober. Toda drugače je pri priimkih Obersnel, Obersnel in Oberdank, ki so čisto slovenski. Prva dva sta od glagola obrsneti = obrsneti se, t. j. zrediti se, odebeleti, tretji pa (Oberdank iz Obrdovnik, kakor Priskank iz Prisovnik, Osank iz Osovnik, križanki = križevniki) pomeni kmeta, ki ima hišo ali posestvo ob brdu.

I. Koščič, gimn. prof.

Prof. Lapajne: Razvoj in sedanje stanje našega državlanskega prava, 1934. Pod tem naslovom je pravkar izšla knjiga, ki nudi na 48 str. točen in izčrpen pregled čez vse jsl. zakone (naredbe, uredbе), ki so vplivale na naš stari privatnopravni sistem. Zakoni so urejeni sistematično po pravnih snoveh in citirani ne le z brojem Sl. novin, v katerih so bili obnarodovani, ampak tudi s štev. (kosom) Urad. ozir. Služb. lista, v katerem so bili poslovenjeni. Zato bo knjiga prihranila prakti mnogo truda pri iskanju zakonov in pri ugotavljanju, na katerem privatnopravnem polju se je v zadnjih 16 letih pri nas kaj premenilo, na katerem nič. Cena je zmerna 36 Din. Knjigo imajo na prodaj vse večje knjigarne.

Listnica uprave

Naročnikom, ki vkljub ponovnim opominom niso poravnali zaostale naročnine, je uprava začasno ustavila pošiljanje lista.

Kdor bo naročnino plačal sedaj, bo prejel naknadno tudi ostale izvide »Pohoda«.

Uprava »Pohoda«.